

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). **Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.**
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. **Редакційна колегія:** В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. **Бюлетень підготували:** Т. Гранчак, С. Горова, Т. Горенко, І. Соколова. **Адреса редакції:** НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 92
(04 грудня 2012 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	3
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	12
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	18
ПОЛІТИКА	26
ЕКОНОМІКА.....	30
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	34

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Глава держави прийняв відставку уряду

Президент України В. Янукович прийняв відставку Прем'єр-міністра України М. Азарова, задовольнивши його заяву.

3 грудня Прем'єр-міністр звернувся до глави держави із заявою про відставку. «У зв'язку з обранням мене народним депутатом України, відповідно до частини другої ст. 115 Конституції України, ст. 15 Закону «Про Кабінет Міністрів України» заявляю про свою відставку», – зазначено в заяві керівника уряду.

Оскільки за ст. 115 Конституції відставка Прем'єр-міністра має наслідком відставку всього складу Кабінету Міністрів України, Президент прийняв також відставку уряду держави.

Водночас глава держави, керуючись нормою частини п'ятої ст. 115 Конституції, доручив Кабінету Міністрів продовжувати виконувати свої повноваження до початку роботи новосформованого уряду.

Відповідно до ч. 3 ст. 17 Закону «Про Кабінет Міністрів України» всі члени уряду, які перебувають у відставці, звільняються зі своїх посад з початку роботи новосформованого Кабінету Міністрів. Таким чином, усі чинні члени уряду продовжують працювати на своїх посадах і здійснювати покладені на них повноваження до звільнення в установленому Конституцією порядку.

За чинним законодавством, призначення Прем'єр-міністра України здійснюється Президентом за згодою більш ніж половини від конституційного складу Верховної Ради; письмове подання про надання згоди на призначення на посаду Прем'єр-міністра вноситься Президентом до ВР після прийняття рішення про відставку Кабінету Міністрів, припинення повноважень Прем'єр-міністра України; парламент розглядає подання глави держави не пізніше, ніж у п'ятиденний строк з дня внесення такого документу до ВР (п. 12 ч. 1 ст. 85, п. 9 ч. 1 ст. 106, ч. 2 ст. 114 Конституції, ст. 8 Закону «Про Кабінет Міністрів України», ст. 205 Регламенту Верховної Ради, затвердженого Законом «Про Регламент Верховної Ради України») *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua/news/26225.html>). – 2012. – 3.12).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

С. Горвая, науч. сотр., канд. соц. ком.

Ситуация с договором о строительстве LNG-терминала: махровый непрофессионализм или «рука Кремля»?

26 ноября глава Государственного агентства по инвестициям и управлению национальными проектами Украины В. Каськив подписал соглашение между своим ведомством и компаниями Gas Natural Fenosa и Enagas о строительстве LNG-терминала в Черном море. От испанской компании Gas Natural Fenosa свою подпись ставил Джорди Сарда Бонвеи. Стоимость сделки оценивалась приблизительно в 1 млрд долл. Подписывались документы в присутствии Премьер-министра Украины Н. Азарова и министра энергетики и угольной промышленности Ю. Бойко.

Однако, в тот же день, как информируют СМИ, информационное агентство Reuters распространило комментарий Enagas, согласно которому компания не подписывала с Украиной никаких договоренностей. «Инвестиции в этот проект не входят в планы Enagas», – говорится в комментарии испанской компании. Примечательно, что на ее сайте новостей об украинском скандале нет – последнее обновление в новостной ленте датируется 23 октября.

То же информационное агентство – Reuters – в понедельник распространило и заявление Natural Gas, согласно которому компания не подписывала договоров с Украиной (<http://podrobnosti.ua/analytics/2012/11/30/873746.html>, 30.11.2012).

СМИ также проинформировали о том, что журналист блога издания Financial Times сообщил, что от имени Gas Natural Fenosa соглашение было подписано мужчиной, говорящем на испанском. Издание отметило, что В. Каськив и его подчиненные называли его Джорди Садра Бонвеи. Однако, официальные лица Gas Natural Fenosa утверждают, что ими не было подписано никаких соглашений с Украиной и имя Сарда Бонвеи им неизвестно и он не является представителем их компании или дочерней. В официальном заявлении компании сказано, что они не подписывали ни одного контракта относительно инвестиций в LNG-терминал в Украине или касательно руководства консорциумом по строительству данного терминала.

Со своей стороны украинские политики настаивают, что соглашение все же было подписано. В. Каськив заявил о своей уверенности в том, что Бонвеи представляет интересы Gas Natural Fenosa. Вместе с украинскими официальными лицами он заявил, что переговоры с испанской компанией проводились, но сами представители Gas Natural Fenosa это отрицают (<http://www.profi-forex.org/novosti-mira/novosti-sng/ukraine/entry1008145206.html>, 28.11.2012).

В среду В. Каськив рассказал, что причиной обнародования информации о возращении испанской компанией Gas Natural Fenosa своего участия в

разработке LNG-терминала являются технические неувязки, пишут СМИ. Кроме всего прочего, В. Каськив заявил – в любом случае, наша страна не теряет никаких денег. «Возможный отказ испанской компании от участия в проекте принципиального значения иметь не будет. Тем более, что подписанное соглашение не предусматривает какого бы то ни было эксклюзива перед другими партнерами проекта», – сказал он. В. Каськив напомнил, что Gas Natural Fenosa все же принимала участие в этом проекте, и именно она выиграла тендер на проект терминала. Слова В. Каськива подтверждаются публикацией на сайте компании. Что же касается таинственного Бонвеи, то В. Каськив уверяет: «Директор Gas Natural Europe из Германии господин Томас Раукауф и господин Джорди Сарда Бонвеи, подпись которого и стоит под соглашением, принимали непосредственного участие в координационной встрече 7 компаний – потенциальных партнеров проекта 15 сентября в Ялте. Тогда, в частности, и обговаривалось подписания такого соглашения. Это документальный факт!», – говорится в заявлении главы Госагентства по инвестициям (<http://podrobnosti.ua/analytics/2012/11/30/873746.html>, 30.11.2012).

Однако, как пишут другие СМИ, В. Каськив не отрицает и того очевидного факта, что таинственный испанец действительно не работает в фирме, а является коммерческим посредником. С «немецким директором» вышла и вовсе странная история: на сайте фирмы немецкого представительства нет! Хотя показано отделения, например, в Молдове.

Комментарий прессе дал и загадочный Бонвеи. «Я думал, что могу подписать соглашение, а затем согласовать это со своей компанией», – сказал испанец, наивно утверждая, что был убежден, будто может подписывать подобные документы. При этом Бонвеи отказался сказать, какую же именно компанию он представляет (http://rus.newsru.ua/press/30nov2012/lng_terminal.html, 30.11.2012).

Кроме того, возникают вопросы и о втором участнике ялтинской встречи. И правда, Т. Ройкауф упоминается на сайте Ялтинской европейской стратегии, но как представитель немецкого отделения Gas Natural Fenosa. Это отделение достаточно молодое – самое новое из европейских представительств компании. Что же касается Т. Ройкауфа – он не упомянут ни в документах компании, ни на сайте немецкого отделения. Но такой человек существует, он связан с газом, правда, если верить его персональной странице в LinkedIn, он, занимает должность директора по продажам E.ON Ruhrgas Scholarship Foundation. На сайте самого Рургаза нет упоминания ни о подобном подразделении, ни о таком человеке, пишут СМИ.

Позже, по информации различных изданий, глава ГП «Национальный проект «LNG-терминал» В. Демьянюк заявил, что Бонвеи был посредником, представлявшим несколько испанских компаний, заинтересованных в проекте. Когда делегаты от Natural Gas Fenosa не приехали, по словам Демьянюка, «связавшись с Fenosa, господин Бонвеи решил, что может сам подписать соглашение, подтвердив полномочия позже. Как оказалось, ему такие полномочия не давали». Фактически, он превысил свои полномочия.

В. Демьянюк также заметил, что данное недоразумение не повлияет на строительство терминала по примеру СПГ. Самое важное здесь то, что строительство уже началось. По словам куратора, главным событием 26 ноября стало подписание контракта с американской Exceleerete Energy, которой нужно было предоставить в аренду плавучую платформу, чтобы принимать сжиженный природный газ. Он подчеркнул, что договор с испанцами – это только соглашение о сотрудничестве, но не инвестиционный контракт, и недоразумения, возникшие во время его подписании, не окажут влияния на процесс переговоров, что позволит Киеву избежать убытков (<http://www.profi-forex.org/novosti-mira/novosti-sng/ukraine/entry1008145206.html>, 28.11.2012).

На сегодняшний день, как отмечают в СМИ, оппозиция, к которой в свое время принадлежал В. Каськив, требует выяснить, сколько конкретно «отката» получили от липовой сделки лично Н. Азаров с В. Януковичем, а заодно проверить, имеет ли господин В. Каськив диплом о высшем образовании (http://rus.newsru.ua/press/30nov2012/lng_terminal.html, 30.11.2012). Оппозиционеры считают – нашумевшее соглашение могло нанести серьезный урон нашей стране. Так, народный депутат, первый заместитель лидера фракции «БЮТ-Батьківщина» С. Соболев заявил, что это соглашение может стоить Украине «миллиардных потерь и потери территорий целых областей страны». Он пообещал, что расследование этой ситуации будет одной из первых проблем, которой займется новый парламент.

Оппозиция уже требует привлечь к ответственности В. Януковича, Н. Азарова и главу Госинвестпроекта.

Данную ситуацию активно в СМИ комментируют эксперты и политологи. Так, эксперт Фонда общественной безопасности Ю. Гаврилечко из той информации, которая есть, вообще не может сделать вывод, что что-то собирались строить, кроме прокладки трубопровода. Основательных причин для такого мнения у эксперта несколько: во-первых, у Украины денег на это нет, а во-вторых, ни один инвестор никогда в жизни не вложит ни копейки в проект, под который нет договоров. У Украины на сегодняшний день, рассказал господин Ю. Гаврилечко, нет ни единого договора ни с кем о поставке сжиженного газа. И к тому же, «труба может быть построена, но сама по себе труба никому ничего не дает».

«Это был достаточно простой, но топорно сделанный блеф для «Газпрома», – говорил эксперт, – что мы договоримся с Катаром и будем получать газ дешевле. Только почему-то никто не вспомнил, что дешевле – это как? От какой цены считать будем? Если от цены на один квартал – 432 долл. за тысячу кубометров, то он может быть на 20 % дешевле. Но если вспомнить, что Россия продает странам Таможенного союза газ по 160 долл., то возникает вопрос: может, от этой цены тоже посчитаем 20 %? По 115 долл. нам Катар ничего не будет продавать. Кроме того, никто не обратил внимания на тот факт, что американская компания, которая действительно является производителем заводов по переработке сжиженного газа,

вообще не знает, что они подписанты подобного договора».

Шеф-редактор журнала «Бухгалтер», заслуженный экономист Украины, член-корреспондент АЭНУ А. Кирш выразил мнение, что такие казусы, которые позорят страну, происходят потому, что у нас действует система, которая позволяет непрофессионалам приходить к власти и работать, решая в основном свои личные задачи.

А. Кирш уверен, что здесь удар не столько экономический, сколько имиджевый: «Хотя и экономический тоже в какой-то степени, потому что это знак инвесторам: как можно доверять стране, где власть сама не знает, с кем подписывает соглашения». Эксперт не говорит уже о том, что там могли быть какие-то определенные откаты тому, кто это подписал, как это у нас обычно водится.

В дальнейшем же, утверждает он, все будет зависеть от того, будет ли подписан этот контракт. По его словам, «хорошо, что хотя бы не успели сделать предоплату» (<http://www.from-ua.com/politics/cc03afa004c83.html>, 29.11.2012).

Эксперт отрицает, что построение LNG-терминала даст украинцам «газовую независимость» от России, «газовую зависимость» можно лишь немного сгладить.

Обозреватель отдела экономики газеты «Зеркало недели» И. Маскалевич указал на то, что «это жуткий прокол Каськива и СБУ, потому что таких инвесторов должны предварительно проверять. Есть процедура подписания договоров, в данном случае она была нарушена непонятно почему». Вывод, по мнению журналиста, напрашивается один: была допущена детская ошибка. По мнению И. Маскалевича, после этого, как минимум, уволят В. Каськива, потому что человек ничем руководить не может.

По поводу того, будет ли вообще построен терминал или проект останется на уровне игры в красивые слова, господин эксперт уверен, что завод по приему сжиженного газа все-таки построят: «Я не думаю, что этот скандал повлияет на сроки, во всяком случае, в пределах нескольких месяцев. Другое дело, что целесообразность этого терминала не настолько очевидна, как об этом любят говорить... Предполагается, что газ будет на 15–20 % дешевле российского. На самом деле, это не так очевидно, потому что у «Нафтогаза» нет контрактов. Судя по всему, они собираются покупать спотовый газ, но это не слишком надежный источник, потому что на споте завтра цена может быть низкой, а послезавтра высокой. Сейчас в Европе цены на спот сильно поднялись, потому что ожидают холодную зиму. И если они начнут закупать на споте газ сейчас, то фактически никакой разницы с «Газпромом» не будет, хорошо, если она будет не в минус за счет инфраструктуры».

Доктор юридических наук, профессор, бывший первый замсекретаря СНБО Украины С. Гавриш ответственно заявил, что «скандал – это когда «тушки» с иностранными фамилиями и паспортами принимают участие в подписании крупнейших государственных контрактов. Это не только понижает инвестиционную привлекательность Украины, но и

дискредитирует любые намерения инвесторов работать в этой стране». А ведь речь, по словам С. Гавриша, идет о построении на уровне правительства непрозрачных схем и финансово-экономических отношений. Следствие этому, говорит эксперт, – самый высокий уровень теннизации экономики – 44,1 %.

А сейчас, рассказал бывший первый замсекретаря СНБОУ, все это выглядит яркой декоративной картинкой, поскольку «мы до сих пор не обсудили транспортные пути, источники получения сжиженного газа».

«Это огромная и сложная индустрия, – объяснил С. Гавриш, – которая требует четкой договоренности со странами, производящими сжиженный газ. Во-вторых, это строительство дорогих кораблей, гораздо дороже, чем нефтеналивные танкеры, для доставки сжиженного газа. Это строительство терминала, весьма дорогого в обслуживании, это инфраструктура разжижения этого газа. Мы не знаем ни рентабельности, ни цены ни на что».

Так что, подытожил политик, все это еще выглядит как красивая мечта: «Нет четкой и понятной программы, утвержденной правительством и согласованной с ВР, так как речь идет о колоссальных бюджетных расходах. Никакой инвестиционной программы, поддержанной МВФ, Мировым банком или Европейским банком реконструкции и развития, не существует».

Существуют и несколько другие мнения. Так, секретарь Института проблем социализма, кандидат экономических наук А. Дудчак считает, что в скандале вокруг подписания соглашения о строительстве LNG-терминала виновато ведомство, возглавляемое «профессиональным революционером», наработывавшим свой жизненный и профессиональный опыт в неправительственных организациях, функционировавших на зарубежные гранты.

«Вручить портфель от государственного ведомства с бюджетом в 1 млрд грн человеку, активно боровшемуся с нынешней политсилой, находящейся у власти, – признак толерантности (?)» – задается вопросом эксперт. А. Дудчак уверен, что украинской власти не хватает адреналина – вот она и получает скандалы, подобные LNG-терминалу: «Это способ создать себе проблемы на пустом месте, вместо принятия эффективного решения, лежащего на поверхности. Мы хотим покупать газ в Германии, лишь бы не договариваться с Россией, но будем покупать тот же российский газ, который сделает круг через Европу». А. Дудчак убеждает, что мы можем получать газ по 160 долл., как белорусы, приняв крайне необходимое сегодня решение для Украины о вхождении в Таможенный союз. Однако, акцентирует он внимание, «некоторые наши деятели, принимающие решения, опасаются усиления конкуренции для личного бизнеса со стороны российского капитала» (<http://www.from-ua.com/politics/cc03afa004c83.html>, 29.11.2012).

Исполняющий обязанности директора энергетических программ Центра Разумкова В. Омельченко видит необходимость в терминале по приему сжиженного газа, потому что, по его мнению, это очень важный энергетический объект для Украины. В. Омельченко уверен, что этот

стратегический объект позволит Украине избавиться от полной зависимости от российского импортного газа и будет способствовать тому, что Украина будет иметь несколько источников поставок природного газа.

Но, уверяет эксперт, на самом деле никаких договоров не было и ни о каких миллиардах долларов речь не шла: «В лучшем случае, – объясняет он, – это были документы, которые называются протоколами о намерениях. Для того, чтобы подписать полноценный документ для вхождения реальных инвесторов в консорциум по строительству терминала, надо проделать еще очень много работы правительству и Госинвесту». А то мероприятие, которое произошло 26 ноября, предположил В. Омельченко, скорее всего, было пиар-ходом, направленным на то, чтобы продемонстрировать, что Госинвест что-то делает и не зря проедает государственные деньги.

Обвинять в этом конфузе В. Януковича и Н. Азарова, говорит В. Омельченко, нет смысла, потому что этот проект находится в зоне ответственности В. Каськива, и в первую очередь он несет ответственность.

По поводу того, будет ли в итоге построен LNG-терминал, исполняющий обязанности директора энергетических программ считает, что все будет зависеть от того, как будет работать менеджмент этого проекта: или он настроен на реальную работу и реализацию проекта, или на то, чтобы поездить за границу, попиариться, потратить государственные деньги. По его мнению, В. Демьянюк грамотный менеджер, и он сможет справиться с этой задачей. Что касается В. Каськива, то он никогда не занимался подобными проектами.

В свою очередь, первый вице-президент Ассоциации судостроителей Украины «Укрсудпром» В. Лисицкий говорил о том, что обвинять В. Януковича, Н. Азарова и В. Каськива в том, что они пытались осуществить какие-то преступные шаги, просто смешно в силу их должностей.

На самом деле, рассказал В. Лисицкий, в случившемся конфузе виновна испанская сторона в лице Бонвеи: «Я думаю, что по испанским меркам это и не слишком большой ляп. Они нахватили кредитов, а сейчас они просят деньги, чтобы им дали деньги для обслуживания кредитов – кредиты для обслуживания кредитов. Это прокол с испанской стороны. Они ударили лицом в грязь перед всем миром. Этот парень заявил, что он думал, что ему дадут такие полномочия, а наши не проверили его полномочия в письменном виде» (<http://www.from-ua.com/politics/cc03afa004c83.html>, 29.11.2012).

В. Лисицкий не исключает также, что ситуация могла быть хорошо срежиссирована. «Если этот испанец, – приводит аргументы эксперт, – работает в крупной компании, то он не мог не знать важности того, как это все юридически оформляется. Конечно, Каськив должен сделать выводы для себя лично и для своей команды».

Но, тем не менее, экономист думает, что LNG-терминал все равно появится, потому что он нужен. И выгонять, советует он, никого не нужно, наоборот, «надо заставить, чтобы они четко формулировали стратегию хотя бы на 10 лет вперед. А оппозиция пусть займется чем-то более серьезным».

Свое отношение к произошедшему высказал бывший глава Администрации Президента Украины В. Медведчук. «Чего еще можно ждать от специалиста по оклейке листовками заборов, обшарпанных стен и мусорных урн? Хочу верить, что на этом государственная карьера бывшего предводителя неуловимой «Поры», которая и была «неуловимой» по той же причине, что и ковбой Джек из известного анекдота, бесславно закончится, – сказал В. Медведчук. – Совсем неудивительно, что авантюрист Каськив нашел другого авантюриста, пусть и говорящего на испанском. Удивительно другое: почему такие люди допущены на государственном уровне решать вопросы ценою во много миллиардов так необходимых сегодня стране и совсем не условных денежных единиц. Если после такого скандала Каськив останется у руля Госагентства по вопросам инвестиций, то можно даже не сомневаться, как будут потрачены наши, подчеркиваю, государственные инвестиции» (<http://podrobnosti.ua/analytics/2012/11/30/873746.html>, 30.11.2012).

Как пишут СМИ, в партии власти посчитали, что сам факт того, что В. Медведчук обратил внимание на этот конфликт, свидетельствует – в ситуации замешан Кремль. «Украина сильно торопилась начать реализацию проекта строительства LNG-терминала, поэтому в процессе подготовки произошел ряд недоразумений. Этим и воспользовался Медведчук, который на всю страну раскритиковал проделанную работу», – заявил «регионал» М. Чечетов. «Первая компания, которая больше всего заинтересована в срыве строительства терминала в Украине, – это “Газпром”», – резюмировал он свои подозрения.

С М. Чечетовым солидарен и директор Института энергетических исследований Д. Марунич. По его словам, Украина для «Газпрома» – крупнейший покупатель и рынок сбыта природного газа. «Но сейчас страна целенаправленно снижает объемы его импорта из России. И если будет реализован проект и построен LNG-терминала в Украине, то это еще больше снизит поставки российского газа в страну», – уверяет Д. Марунич и вспоминает о том, что В. Медведчук – кум В. Путина.

Кроме того, директор Института глобальных стратегий В. Карасев также считает, что наблюдаемая в последнее время дискредитация проекта строительства СПГ-терминала в Украине играет на руку «Газпрому». «Сегодня идет целенаправленная дискредитация очень важного для Украины проекта – строительства СПГ-терминала, который позволит диверсифицировать объемы поставок газа и укрепит энергетическую независимость страны», – отметил он (http://news.zn.ua/ECONOMICS/v_diskreditatsii_proekta_stroitelstva_spgterminala_v_ukraine_proslezhivaetsya_ruka_kremlya__politol-112943.html, 29.11.2012).

По его мнению, в затягивании реализации проекта строительства СПГ-терминала прослеживается «рука Кремля». В частности, он напомнил, что ранее с резкой критикой данного проекта выступили ряд лояльных России политических деятелей. Добавим, однако, что не менее убедительной является и другая точка зрения, об обычном непрофессионализме.

Банкам предложат новые тарифы в обмен на гарантию

Последние полгода банковскую сферу снова лихорадит. Наблюдая за активизацией деятельности Нацбанка и Минфина, почему-то сразу вспоминаешь военную мудрость о бегущем генерале: в военное время это вызывает панику, а в мирное – смех.

Регулирование или паника?

Регуляторная деятельность сводится к ручному, а не рыночному управлению, все более ужесточаются требования к валютным операциям, страдают клиенты банков. В поисках средств для пополнения бюджета и «вымывания» валюты у населения Минфин в срочном порядке вводит в оборот валютные государственные казначейские билеты, а НБУ – налог в 15 % на продажу валюты.

15 ноября Президент подписывает принятый Верховной Радой закон, который предоставляет право Нацбанку ввести на 6-ти месячный срок требование обязательной продажи части валютной выручки, которая поступает в пользу резидентов. А 16 ноября НБУ уже воспользовалось этим правом, приняв соответствующее постановление. Как правило, так быстро документы в Минюсте не регистрируются.

Естественно возникает вопрос – чем обусловлена такая скорость? Что это – наличие решительного и досконального плана у власти? Или это паника перед тем, что происходит на рынке, особенно валютном.

Выпавшие из обоймы

По очереди «падают» один за другим банки. Сегодня специалисты прогнозируют сложности в 50-ти мелких и сред- них банках страны.

Так, практически остановлена работа «RD» банка. Введена временная администрация. Банк находится в управлении Фонда гарантирования вкладов.

Ограничены банковские операции банка «Таврика», в частности, учреждению запрещено привлекать вклады от физических лиц и проводить операции с ценными бумагами. Банк 26 ноября с активами 4,9 млрд грн прекратил выплачивать деньги своим вкладчикам. Топ-менеджеры банка «Таврика» покинули страну, предположительно выведя перед этим около 2 млрд долл. Власти успели арестовать лишь 2 млн долл.

На данный момент собственник банка, Киевский ювелирный завод, проводит переговоры с властями о получении займа. Взамен предлагает отдать имущество завода в залог.

Стоит отметить, что банк предлагал вклады под 27 % годовых, из-за чего стал походить на финансовую пирамиду.

Банк «Таврика» был создан в Севастополе в 1991 году. С начала 2012 г. банк попал в непростую финансовую ситуацию, практически оставшись без возможности брать в долг на валютном рынке. В борьбе за привлечение

финансов вкладчиков банк начал повышать ставки по депозитам. Согласно данным Нацбанка Украины, к 1 июля 2012 г. по размеру общих активов банк Таврика занимал 39-е место среди 176 банков.

На грани серьезного потрясения недавно оказался и «Дельта» банк. Причиной тому послужило окончание договорных отношений со страховой компанией «Оранта» и предложение от страховой компании о разрыве отношений и снятии всех денег с депозитного счета.

Далее под угрозой остановки деятельность «Кредитпромбанка». В ближайшее время НБУ может ввести в банк временную администрацию. Регулятор требует от акционеров финучреждения срочно нарастить капитал на 1 млрд гривен, чтобы, как минимум, покрыть отток депозитов.

Мнение

Все небольшие украинские финучреждения должны образовать одну структуру, что является мировой практикой. Такое мнение высказал эксперт по финансовым вопросам Б. Дубас, комментируя ситуацию вокруг банка «Таврика».

«Следует сделать один большой банк, тогда он выживет и будет успешным. Такие финансовые учреждения обычно проходят кризис. А банки с малыми уставными капиталами должны быть региональными, обслуживать определенные компании. Но они не должны выполнять общегосударственные функции. В Японии – одном из ведущих государств – только 23 банка. А у нас их 180», – рассказал Б. Дубас.

По его словам, украинская банковская система – это единицы успешных банков.

«Могут выжить малые банки в кризисных ситуациях, когда экономика государства на спаде, а рост нулевой? Нет. Это реальность нашей жизни. Бюджет не выполняется, зарплаты не выплачиваются. Откуда у банка будет ресурс? Он является инструментом, который обслуживает людей. Это как магазин: если туда завезли продукцию, она продается. Если нет зарплаты, нет оборота в местных бюджетах, нет предприятия реализации, то и банки стоят. Сейчас еще и объявили о налоге на валюту. Как его можно ввести, когда человек получил зарплату, оплатил все налоги и пошел, купил доллар? А требуют еще 15 %, когда он его продаст. Люди же валюту покупают не просто так, а чтобы защититься от перепадов. Предыдущий премьер обещал, что доллар будет не более 5, а он стал 8. То говорили, что экономика будет стабильна, теперь вводят налог на валюту. До выборов об этом никто не предупреждал. Это очередной обман. А система банков уже является производной от управленческой системы государства. Мало того, зайдите в банк и попробуйте сейчас там сдать валюту. Вам скажут: нет гривны. Если нет гривны, то банки обескровлены», – пояснил экономист.

Фонд гарантирует, но...

В случае банкротства финансовых учреждений у клиентов есть шанс вернуть свои сбережения. Но только у банков-членов фонда гарантирования вкладов физических лиц. Однако Фонд гарантирования это не бездонная бочка. Напомним, что в этом году 22 сентября вступил в силу Закон

«О системе гарантирования вкладов физлиц» (ФГВФЛ), согласно которому временную администрацию в банк теперь вводит не НБУ, а Фонд. Но для этого Нацбанк должен признать финучреждение проблемным или неплатежеспособным. Кроме того, размер суммы возмещения поднят до 200 тыс. Для того, чтобы данный уровень выплат был реален, отчисления в него должны быть регулярными, а количество членов не уменьшалось.

Сегодня ежеквартально члены ФГВФЛ осуществляют начисление регулярного сбора по состоянию на конец последнего рабочего дня отчетного квартала по базовой годовой ставке, которая составляет 0,5 % базы начисления по вкладам в национальной валюте и 0,8 % базы начисления по вкладам в иностранной валюте.

База начисления для расчета регулярного сбора определяется как средневзвешенная за расчетный период сумма ежедневных балансовых остатков на счетах по учету вкладов и процентов по ним.

Новые реалии требуют нового обеспечения

Однако при увеличении числа проблемных банков и для поддержания такого уровня выплат средств может не хватить. Поэтому сейчас в Фонде разрабатываются новые условия участия банков. В частности рассматривается вариант дифференцированного начисления взноса, который будет зависеть от системы и приоритетов работы банков.

Расчет будет производиться следующим образом: базовая годовая ставка (0,5 или 0,8) умножается на один из трех коэффициентов.

Первый – соотношение размеров валютных депозитов к гривневым.

Второй – соотношение размеров депозитных ставок к среднему значению депозита на рынке.

Третий – соотношение сумм депозитов к пассивам.

Конечно, здесь еще очень много вопросов. Но, видимо, развитие банковской системы требует реформ. И от того, какими они будут, – может зависеть доверие населения, которое серьезно пошатнулось после валютного регулирования в течение короткого времени после выборов.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

«Компромiс потрібен не для збереження парламентаризму, а для збереження країни», – наголосив голова Верховної Ради України В. Литвин в інтерв'ю телеканалу «Рада» 3 грудня, відповідаючи на запитання.

В. Литвин наголосив, що Україна як держава «прекрасна, але водночас складна». За його словами, у територіальному плані Україна стала єдиною лише у 1954 р.: «Раніше різні частини територій входили до різних державних утворень, і несуть на собі відповідну культуру, ментальність, зовнішні політичні устремління і таке інше».

Проблемними, за словами керівника парламенту, є також і релігійні

питання. Україна, наголосив В. Литвин, є багатоконфесійною, і «на церкви накладаються і політичні симпатії». ...Всі ці чинники, зазначив голова Верховної Ради, «утворюють «гримучу суміш».

Керівник парламенту наголосив, що якщо в Україні буде відбуватися діалог, що можна називати компромісом, то це означатиме, що наша країна цілісна. «Якщо не буде того, що ми називаємо знаходженням взаємоприйняттого рішення, не буде України. За великим рахунком, питання потрібно ставити у такій площині», – підкреслив він.

В. Литвин пожалкував, що політики продовжують демонструвати усталену практику, намагаючись під час виборів розколоти країну, розсварити людей.

Україна як держава, підкреслив В. Литвин, «розвивається через конвульсії». На його переконання, практика, коли доленосні рішення приймаються лише під час досягнення конфліктами піку, далі продовжуватися не може. «Вважав і вважаю, що нам потрібно навчитися слухати один одного, розмовляти, але у першу чергу на перше місце необхідно ставити інтереси і потреби людей, – зазначив він, наголосивши: Я з острахом спостерігаю, що у черговий раз хвиля демагогії накриває країну, і, як мені бачиться, небезпечним є період, коли демагогія в Україні починає сприйматися всерйоз – це означає, що потрібно чекати біди. До цього допускати абсолютно не можна» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/70512.html>). – 2012. – 3.12).*

Голова Підготовчої депутатської групи з організації роботи Верховної Ради України VII скликання В. Литвин доручив Апарату парламенту запросити новообраних народних депутатів України для організаційної зустрічі у сесійній залі 10 грудня о 15 годині.

Таке рішення прийняте на засіданні Підготовчої депутатської групи у понеділок, 3 грудня.

За словами В. Литвина, народні депутати напередодні урочистого засідання і початку роботи новообраного парламенту ознайомляться з порядком розміщення у сесійній залі та з роботою системи для голосування «Рада» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2012. – 3.12).*

Роботу Підготовчої депутатської групи можна розглядати як певний прообраз роботи парламенту нового скликання. Таку думку висловив голова Верховної Ради України, керівник Підготовчої депутатської групи В. Литвин у понеділок, 3 грудня, відповідаючи на запитання телеканалу «Рада».

За словами В. Литвина, «у цьому є як негатив, так і позитив». Позитивним, вважає він, є те, що непримиренні позиції політичних опонентів

спонукатимуть народних депутатів до внесення законодавчих актів, які відповідатимуть інтересам людей, а не представників політичних сил у парламенті. Також, спрогнозував керівник парламенту, зменшиться кількість законопроектів лобістського характеру і «законів-метеликів», підвищиться якість урядових законодавчих ініціатив.

«І люди будуть пильно слідкувати і давати оцінку, яку позицію займає той чи інший депутат, та чи інша фракція», – сказав Голова Верховної Ради *(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>. – 2012. – 3.12))*.

Голова Верховної Ради України В. Литвин підтримує ідею внесення змін до законодавства у частині забезпечення персонального голосування кожного народного депутата.

Відповідаючи на запитання журналістів після завершення засідання Погоджувальної ради, В. Литвин повідомив, що такий законопроект про внесення змін до Регламенту зареєстрований у апараті парламенту і направлений до Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності Верховної Ради України. При цьому керівник парламенту зауважив, що свого часу він пропонував прийняти відповідні зміни, але його ініціативу не було підтримано.

«Вважаю, що таке рішення потрібно прийняти і покласти край будь-яким розмовам, – сказав В. Литвин. – А далі перейти до практичної стадії реалізації відповідного закону, щоб кожен депутат агітував за необхідність і обов'язковість персонального голосування своїм особистим прикладом, своєю особистою дією».

Разом з тим, відповідаючи на запитання журналістів, В. Литвин висловив сумнів, що такий законопроект буде підтриманий у сесійній залі. «Майже 300 депутатів залишають Верховну Раду, і, очевидно, вони будуть діяти за принципом: приймайте рішення вже новим складом парламенту», – пояснив він. В. Литвин також спрогнозував, що за законопроект не проголосують у повному складі навіть ті фракції, які ініціювали його внесення.

«Взагалі ми нагадуємо унтер-офіцерську вдову, пропонуючи такий проект закону, коли є конституційна вимога. Просто треба домогтися як мінімум розуміння, що не слід шукати обмовки, приводи і причини для того, щоб не виконувати конституційний припис, – зазначив В. Литвин. – Інакше ми дійдемо до того, що на кожну статтю Конституції будемо приймати закон». Конституція, нагадав керівник парламенту, чітко визначає, які норми Основного закону потребують імплементації у вигляді законів, зауваживши, що ст. 84 не відноситься до цього переліку. «Там чітко написано: голосує персонально кожен депутат», – сказав він *(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 3.12))*.

На думку Голови Верховної Ради В. Литвина, Державний бюджет-2013 має ухвалити нинішній склад парламенту, оскільки у протилежному випадку виникнуть проблеми із соціальними виплатами.

Під час брифінгу після засідання Погоджувальної ради, відповідаючи на запитання журналістів, він висловив думку, що «цей бюджет, зрозуміло, апріорі можна назвати поганим». «Я не пам'ятаю, щоб колись був гарний бюджет», – сказав він.

При цьому він нагадав, що у разі неприйняття проекту бюджету фінансування виплат здійснюється у співвідношенні одна дванадцята бюджету цього року. В. Литвин також відмітив, якщо брати одну дванадцятку фінансування соціальних виплат, виходячи з їх розміру на перше січня та на 1 грудня 2012 р., то зрозуміло, що у разі неприйняття бюджету люди багато втратять. «Тому за всієї складності цього бюджету, очевидно, ми повинні виходити з того, що для людей вигідніше мати у соціальному плані цей бюджет, ніж одразу втратити всім тим, хто отримує кошти з державного бюджету», – підкреслив він.

В. Литвин повідомив, відповідаючи на запитання журналістів, що представляти Державний бюджет на 2013 р. буде Міністерство фінансів, яке є профільним у підготовці основного фінансового документу країни (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 3.12*).

Верховна Рада VI скликання не буде заслуховувати інформацію уряду стосовно ситуації з підписанням угоди про будівництво LNG терміналу. Про це під час засідання Погоджувальної ради парламенту сказав Голова Верховної Ради В. Литвин.

«Стосовно терміналу – це питання до наступної Верховної Ради, коли буде розглядатися питання про призначення Прем'єр-міністра. Ось тоді і задасте це питання», – зауважив керівник парламенту. Він нагадав, що 8 членів Кабінету Міністрів «заходять до Ради» (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 3.12*).

3 грудня відбулося чергове засідання підготовчої депутатської групи, передає кореспондент УНН.

Представники політичних сил, які представляють об'єднану опозицію «Батьківщина», ВО «Свобода» і партію УДАР, залишили засідання підготовчої депутатської групи на знак протесту проти відмови у першочерговому розгляді питання про персональне голосування народних депутатів. Разом з тим, засідання підготовчої групи продовжувалося без участі представників опозиції. Більшість, яку в підготовчій депутатській групі мають «регіонали» разом з представниками КПУ і самовисуванцями, зрештою проголосувала за порядок денний, який не влаштував

опозиціонерів. Це вже втретє опозиція відмовилася від участі у засіданні підготовчої групи. Наступне засідання підготовчої депутатської групи відбудеться 6 грудня. Про це під час засідання підготовчої групи сказав її голова В. Литвин (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 3.12).

Проект закону «Про Державний бюджет України на 2013 рік» зареєстрований у парламенті. Відповідний документ вніс у Верховну Раду Кабінет Міністрів. Законопроект зареєстрований під № 11000.

Станом на 21.00 3 грудня текст документу недоступний для перегляду (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua>). – 2012. – 3.12).

За словами народного депутата від фракції «БЮТ-»Батьківщина», члена Комітету ВР з питань бюджету В. Бондаренка, опозиція не підтримуватиме та не голосуватиме за проект Державного бюджету на 2013 р., в разі внесення його на розгляд до парламенту теперішнього скликання. Проте, на думку «бютівця», залишається високою вірогідність, що Держбюджет прийме парламент VI скликання. Про це В. Бондаренко розповів у коментарі УНН.

За словами «бютівця», сьогоднішня ситуація з бюджетом не відповідає ані Конституції, ані Бюджетному кодексу, ані законам України. За Бюджетним кодексом, як наголосив В. Бондаренко, потрібно було у вересні подати проект бюджету, потім його повинні були розглянути комітети, потім – внести пропозиції в першому читанні, після першого читання – внести пропозиції в Кабінеті Міністрів, а вже після отримати вже скорегований варіант Держбюджету і прийняти його у другому читанні.

«Ані голова бюджетного комітету Баранов, ані я і багато моїх колег, не бачили його (проект Держбюджету – Ред.)... Вони (представники провладних сил – Ред.) хочуть нікому нічого не показуючи, ухвалити Держбюджет. Але головне завдання в них розікрасти бюджет на наступний рік, тому що не відомо як себе поведе нова ВР», – зазначив співрозмовник агентства.

За його словами, опозиція наполягала на тому, що новий бюджет має розглядати нова Верховна Рада. Як наголосив парламентарій, фракція «БЮТ-»Батьківщина», в разі внесення на розгляд до Верховної Ради проекту Держбюджету, не підтримуватиме його та не голосуватиме. «Зрозуміло, що ми не зможемо протидіяти владі в цій Верховній Раді навіть фізично. Ми будемо пояснювати суспільству – хто, скільки, і як краде», – резюмував депутат (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 1.12).

13 комітетів Верховної Ради сьомого скликання очолять опозиціонери, а 15 – депутати зі складу більшості.

Таку пропозицію озвучив депутат від Партії регіонів, один з керівників

групи, котра займається підготовкою рішення про розподіл комітетів у Верховній Раді В. Рибак.

За його словами, передбачається, що у наступному парламенті має бути на один комітет більше, ніж в парламенті шостого скликання. На сьогодні у ВР працює 26 комітетів, і одна контрольна комісія – з питань приватизації, а в майбутньому парламенті пропонується створити 27 комітетів і одну контрольну комісію, додав він.

У свою чергу представник КПУ А. Мартинюк наголосив, що ця пропозиція про розподіл комітетів є «пропозицією тільки однієї з політичних сил». «Ми ж не доручали Партії регіонів підготувати пропозиції і передати їх політичним силам», – сказав він. У відповідь В. Рибак зазначив, що «регіонали» 4 грудня готові розглянути ці питання окремо з представниками Компартії. Керівник підготовчої групи В. Литвин доручив апарату парламенту передати пропозиції щодо кількості комітетів та предметів їх відання представникам політичних сил, які пройшли до парламенту наступного скликання.

Разом з тим В. Рибак не виключив, що такі комітети як бюджетний, з питань економічної політики, у закордонних справах можуть очолити депутати зі складу більшості, а свободи слова та євроінтеграції – опозиціонери. Крім того, додав він, пропонується комітет з питань фінансів, банківської діяльності, податкової та митної політики розділити на два комітети: з питань фінансів та банківської діяльності та з податкової та митної політики.

В. Рибак додав, що 4 грудня проект рішення щодо розподілу комітетів планується обговорити з представниками усіх політичних сил (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2012. – 03.12).

У Верховній Раді зареєстровано два законопроекти, якими пропонується ввести збори до Пенсійного фонду з операцій з продажу готівкової іноземної валюти як з фізичних, так і з юридичних осіб.

Про це йдеться на сайті парламенту.

Згідно із законопроектом № 11470, ініціатором якого є нардеп В. Шаманов, пропонується ввести 10 % збір до Пенсійного фонду України з суми операцій з продажу готівкової іноземної валюти фізичними особами.

Як зазначається у пояснювальній записці, законопроект має на меті збільшити надходження до Пенсійного фонду, зменшити доларизацію економіки та створити правові передумови для збільшення довіри населення країни до національної валюти України.

«З цією метою передбачено встановити, що фізичні особи при здійсненні операцій з продажу іноземної валюти за готівкову гривню мають сплачувати збір до Пенсійного фонду у розмірі 10 % від суми операції», – йдеться у документі.

Як зазначається у документі, звільнення від сплати збору буде відбуватися лише у випадку, коли належні громадянину суми в іноземній

валюти будуть продані ним за готівкову гривню безпосередньо у момент отримання.

«Банки, фінансові установи та національний оператор поштового зв'язку, які отримали від Нацбанку генеральну ліцензію на здійснення валютних операцій та мають право здійснювати валютно-обмінні операції, зобов'язані будуть здійснювати контроль за сплатою пенсійного збору від операцій фізичних осіб з продажу іноземної валюти за готівкову гривню, що проводяться через ці установи», – говориться у законопроекті.

Згідно з законопроектом № 1470-1, автором якого є народний депутат А. Павловський, пропонується ввести 15 % збір до Пенсійного фонду з суми операцій з продажу готівкової іноземної валюти юридичними особами.

«З метою обмеження валютних махінацій юридичних осіб, що становлять загрозу стабільності пенсійної системи та курсу національної валюти, передбачається відрахування юридичними особами до Пенсійного фонду при здійсненні операцій з продажу іноземної валюти за готівкову гривню збору у розмірі 15 відсотків від суми операції», – йдеться у документі (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua>). – 2012. – 3.12).

У рамках Програми стажування у Верховній Раді України та центральних органах виконавчої влади 2012–2013 рр. розпочалися зустрічі інтернів з українськими політичними та громадськими діячами, вітчизняними та зарубіжними експертами.

Протягом 17-ти років діяльності Програми її учасниками (інтернами) стало 1199 молодих спеціалістів, які пройшли стажування у комітетах та управліннях Верховної Ради України, а також у органах виконавчої влади. Програма 2012–2013 рр. має 115 учасників (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 30.11).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

4–5 грудня 2012 р. Президент України В. Янукович планує відвідати з робочим візитом Туркменістан для участі у черговому засіданні Ради глав держав Співдружності Незалежних Держав. Про це повідомив глава Адміністрації Президента України С. Львовчкін.

Під час заходу учасники обмінюються думками щодо ключових напрямів діяльності СНД, а також актуальних питань багатостороннього співробітництва, зокрема в політичній, соціально-економічній та гуманітарній сферах. За результатами засідання, зазначив С. Львовчкін, очікується підписання низки документів, спрямованих на подальший розвиток співпраці в рамках Співдружності.

«Окремі питання, які розглядатимуться під час засідання Ради глав держав СНД, є актуальними для України. Йдеться зокрема про оголошення

2013 р. Роком екологічної культури і охорони навколишнього середовища у СНД та про підготовку до святкування 70-ї річниці Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.», – підкреслив глава Адміністрації Президента України.

Програма візиту також передбачає проведення зустрічей Президента України з главами держав-учасниць СНД з метою обговорення важливих аспектів двосторонньої взаємодії (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2012. – 3.12).

Президент України В. Янукович вимагає від правоохоронних органів припинити втручання в роботу підприємців. Про це він сказав під час урочистостей з нагоди Дня працівників прокуратури.

За словами глави держави, стратегічними пріоритетами влади є ефективне проведення економічних і соціальних реформ, впровадження європейських стандартів рівня життя, забезпечення гарантій і захисту конституційних прав наших співвітчизників, поліпшення їх добробуту.

На переконання Президента, для вирішення цих завдань у країні необхідно створити привабливий інвестиційний простір і належні умови для законної та успішної підприємницької діяльності.

«Саме на це мають бути спрямовані ваші зусилля. Вимагаю від правоохоронців виключити будь-яке втручання в роботу підприємців. Адже саме від вашої позиції багато в чому залежить бізнес-клімат у країні», – наголосив глава держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2012. – 29.11).

Прем'єр-міністр М. Азаров 3 грудня, після завершення засідання Кабінету Міністрів, повідомив про щойно підписаний Указ Президента України № 673/2012 «Про відставку Прем'єр-міністра України та Кабінету Міністрів України».

При цьому він додав, що Президент України цим же Указом доручив Кабінету Міністрів України продовжувати виконувати свої повноваження до початку роботи новосформованого Кабінету Міністрів України. «То ж ні в кого не повинно бути відпускного настрою», – наголосив М. Азаров.

Прем'єр-міністр подякував членам Кабінету Міністрів, з якими він працював «близько тисячі днів», за хорошу, якісну роботу, «чесне виконання своїх обов'язків». На переконання М. Азарова, за цей час уряду вдалося багато зробити (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2012. – 3.12).

В'єтнам пропонує Україні розпочати переговори про запровадження зони вільної торгівлі між двома країнами в січні 2013 р. Про це 3 грудня заявив віце-прем'єр-міністр Соціалістичної Республіки В'єтнам Хоанг Чунг Хай під час зустрічі у Києві з Прем'єр-міністром України М. Азаровим.

«Ми пропонуємо розпочати конкретні переговори про запровадження Зони вільної торгівлі у січні 2013 р.», – сказав віце-прем'єр-міністр В'єтнаму. Він підкреслив, що в'єтнамська сторона також зацікавлена у якнайшвидшому підписанні угоди про взаємний захист інвестицій та реалізації домовленості щодо карантину рослин, співпраці з Україною в сфері оборони, особливо в частині модернізації військової техніки, зокрема літаків АН-26 в'єтнамських ВПС.

Хоанг Чунг Хай зазначив, що В'єтнам високо цінує досвід України в будівництві АЕС і ГАЕС, зокрема, зараз український інститут розробляє проектну документацію зі спорудження першої АЕС у В'єтнамі. «Український інститут зараз розробляє проектну документацію для будівництва першої атомної електростанції у В'єтнамі. Ми високо цінуємо досвід та рівень кваліфікації працівників цього інституту», – сказав він.

У свою чергу, М. Азаров підтримав ініціативу щодо якнайшвидшого завершення переговорів про ЗВТ із В'єтнамом та щодо угоди про взаємний захист інвестицій. «Я погоджуюся з вами, що зараз надзвичайно важливо завершити переговори про створення Зони вільної торгівлі та підписати угоду про взаємний захист інвестицій», – сказав глава українського уряду (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 3.12).

29–30 листопада Прем'єр-міністр України М. Азаров відвідав з офіційним візитом Королівство Норвегія.

У програмі візиту відбулася зустріч глави українського уряду з Королем Норвегії Гаральдом V. Глава Українського уряду також зустрівся з Прем'єр-міністром Королівства Норвегія Й. Столтенбергом, міністром закордонних справ Е. Ейде та з міністром рибного господарства та прибережних справ Норвегії Л. Берг-Хансен. Глава Українського уряду зустрівся з представниками енергетичного сектору Норвегії (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 29.11).

Король Норвегії Гаральд V прийняв запрошення Президента України В. Януковича відвідати з державним візитом Україну. Про це повідомив Прем'єр-міністр М. Азаров на брифінгу в Осло. «Я виконав доручення Президента України і запросив Короля Норвегії відвідати Україну з державним візитом у зручний для нього час. Він прийняв запрошення», – сказав М. Азаров.

Прем'єр-міністр підкреслив, що під час його зустрічі з Королем Норвегії сторони обмінялися думками щодо розвитку українсько-норвезьких відносин та домовилися активізувати торгово-економічну співпрацю, а також обміни в сфері культури (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 29.11).

Україна та Норвегія підписали угоду між Кабінетом Міністрів

України та урядом Королівства Норвегія про співробітництво у сфері ядерної і радіаційної безпеки, зняття з експлуатації Чорнобильської атомної електростанції та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему. Про це повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров 30 листопада 2012 р. в Осло у рамках дводенного офіційного візиту до Королівства Норвегія.

З української сторони угоду підписав заступник міністра надзвичайних ситуацій України В. Сиротін, з норвезької – міністр закордонних справ Королівства Норвегія Еспен Барт Ейде.

Угода передбачає участь Норвегії у будівництві нового безпечного укриття на ЧАЕС (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 30.11).*

Норвегія зацікавлена в активізації співпраці з Україною у газовій сфері. Про це заявив Прем'єр-міністр Норвегії Й. Столтенберг 30 листопада 2012 р. на спільній прес-конференції з Прем'єр-міністром України М. Азаровим.

«Потенціал співпраці у нас є у трьох галузях: Україна може закуповувати газ напряму або через європейський спотовий ринок, також норвезькі компанії можуть брати участь в освоєнні українських газових родовищ (такі великі родовища в Україні є), третя можливість – це участь норвезьких компаній у розвитку транспортної інфраструктури в Україні», – сказав Й. Столтенберг.

Він підкреслив, що нафтогазові компанії Норвегії самостійно ухвалюють рішення щодо укладення угод на поставку вуглеводнів. Уряд на ці рішення не впливає, він тільки створює умови та видає ліцензії на пошук та видобуток газу.

У свою чергу Прем'єр-міністр України М. Азаров зазначив, що Україна зараз будує LNG-термінал в Одеській області і тому зацікавлена в укладенні угод на закупівлю зрідженого газу (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 30.11).*

Прем'єр-міністр України М. Азаров висловив жаль, що Європейський Союз не займає активної позиції щодо модернізації та використання української газотранспортної системи. Про це він заявив під час зустрічі з Прем'єр-міністром Норвегії Йенсом Столтенбергом в Осло 30 листопада 2012 р.

М. Азаров зазначив, що Україна, яка підписала Європейську енергетичну хартію, виконує свої зобов'язання, передбачені цим документом. У той же час, за його словами, Україні за цей час не вдалося вирішити практично жодного питання як члену Європейської енергетичної хартії.

Прем'єр-міністр також підкреслив, що Європейський Союз не сприяв Україні щодо перегляду дискримінаційної ціни на газ і не вжив практичних дій щодо української ГТС, зокрема щодо участі у тристоронньому

консорціумі Україна-ЄС-Росія, створення якого ініціює Україна.

«Виникає питання: якщо Європейський Союз не зацікавлений в українській газотранспортній системі як споживач, а Росія як постачальник буде обхідні маршрути транзитів газу в Європу, то чому Україні утримувати дорогу систему?» – сказав М. Азаров. При цьому він підкреслив, що українська ГТС є найбільш надійним і дешевим маршрутом поставок газу в Європу.

За словами Прем'єр-міністра, потужність української ГТС дозволяє поставляти в країни ЄС щорічно 150 млрд куб. м газу, а після проведення її модернізації ця цифра може бути збільшена до 200 млрд куб. м газу. М. Азаров підкреслив, що на модернізацію української ГТС необхідні відносно невеликі фінансові ресурси.

При цьому він нагадав, що Україна також має в своєму розпорядженні унікальні підземні сховища газу, які дозволяють в пікові періоди збільшити навантаження подачі газу і гарантують безперебійність подачі газу в ЄС. Прем'єр-міністр додав, що ні в яких інших маршрутів такої можливості немає (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 30.11*).

Україна зацікавлена у досвіді Норвегії, яка за короткий термін значно збільшила власний видобуток нафти і газу. Про це Прем'єр-міністр України М. Азаров заявив у м. Осло під час зустрічі з представниками енергетичного сектору Норвегії.

«Ми зацікавлені у перейнятті норвезького досвіду, відповідно до якого Норвегії вдалося у стислі терміни значно збільшити видобуток нафти і газу», – сказав М. Азаров.

Глава уряду підкреслив, що через кабальні газові контракти 2009 р., переглянути які досить складно, Україна отримує газ від Російської Федерації за цінами найвищими у Європі. М. Азаров підкреслив, що за останні два з половиною роки Україна докладала значних зусиль для зменшення споживання дорогого російського газу. Зараз проводить переговори щодо диферсифікації поставок енергоносіїв (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 29.11*).

Прем'єр-міністр України М. Азаров та міністр закордонних справ Королівства Норвегія Е. Ейде обговорили майбутнє головування України в ОБСЄ.

Зокрема, норвезьку сторону цікавило, який порядок денний буде підтримувати Україна під час головування в ОБСЄ. М. Азаров заявив, що Україна віддасть пріоритет підтримці безпеки на континенті у всіх аспектах, поглибленню демократії і дотримання прав людини. Прем'єр-міністр підкреслив, що Україна буде працювати таким чином, щоб забезпечити спадкоємність діяльності цієї організації.

Сторони обговорили співробітництво України та НАТО, а також

співробітництво між Україною та Норвегією у сфері військової реформи та соціальної адаптації військовослужбовців, які звільняються в запас. Сторони відзначили, що така програма ефективно працює. І по ній вже 3 тис. військових пройшли перепідготовку (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2012. – 30.11).

Відбулася зустріч Прем'єр-міністра України М. Азарова з міністром рибного господарства та прибережних справ Норвегії Л. Берг-Хансен. Як відзначила міністр рибного господарства Норвегії, зустріч є дуже актуальною, оскільки експорт норвезьких морепродуктів є однією з основних статей експорту в Україну

«У наступному році Норвегія має намір виділити близько 35 млн дол. на поглиблення співпраці з Україною», – наголосила міністр рибного господарства та прибережних справ Норвегії Лісбет Берг-Хансен під час зустрічі з Прем'єр-міністром України М. Азаровим.

При цьому вона підкреслила, що ці кошти можуть бути направлені на поглиблення співпраці між відповідними галузями. У тому числі кошти будуть виділені на дослідницькі роботи в галузі рибальства (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2012. – 29.11).

Виконуючий обов'язки віце-прем'єр-міністра – міністра соціальної політики С. Тігішко повідомив, що 3 грудня уряд прийняв проект державного бюджету на 2013 р., проте з доопрацюванням, передає кореспондент УНН.

Він зауважив, що багато міністерств та відомств під час засідання уряду говорили про те, що виникає багато питань щодо Держбюджету-2013. «Усі статті, які передбачались і які були у 2012 р. по соціальному блоку, збільшуються більше, ніж на рівень інфляції. Це говорить, що нічого не буде зменшено і всі соціальні моменти будуть враховані», – наголосив в. о. віце-прем'єра.

Нагадаємо, 1 грудня уряд України затвердив макропрогноз на 2013 р., що передбачає прискорення зростання ВВП до 3,4 % при збільшенні інфляції до 4,8 %. Кабмін прогнозує розмір номінального ВВП в 2013 р. на рівні 1576 млрд грн.

12 вересня уряд затвердив проект закону «Про Державний бюджет на 2013 рік». Проект бюджету-2013 був розрахований, виходячи із затверджених урядом ще в 2011 р. макропоказників, зокрема: зростання ВВП – 4,5 %, показник номінального ВВП – 1 трлн 687 млрд грн, інфляція – 5,9 %. Пізніше документ був відправлений на доопрацювання в Кабмін (*Українские Национальные Новости (http://www.unn.com.ua)*. – 2012. – 3.12).

30 листопада 2012 р. відбулась зустріч міністра закордонних справ України К. Грищенка з членом Палати представників Конгресу США, Головою Комісії з безпеки та співробітництва в Європі (Гельсінської комісії США) К. Смітом.

Під час бесіди обговорювались питання українсько-американського співробітництва у сфері протидії торгівлі людьми. К. Грищенко наголосив, що Україна активно використовуватиме своє головування в ОБСЄ у 2013 р. з метою боротьби з цим глобальним викликом.

Сторони також обмінялись думками щодо започаткування нових спільних проєктів у сфері охорони здоров'я та соціальної реабілітації (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 1.12).*

30 листопада 2012 р. міністр закордонних справ України К. Грищенко зустрівся із Співголовою Комітету у закордонних справах Сенату США Р. Лугаром.

Сторони обговорили стан двостороннього співробітництва, актуальні питання міжнародної безпеки, нерозповсюдження та роззброєння. Американський сенатор запевнив, що Сполучені Штати зацікавлені у сильній та процвітаючій Україні, яку вважають другом та стратегічним партнером (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 1.12).*

Міністр екології та природних ресурсів України Е. Ставицький та міністр навколишнього середовища Республіки Молдова Г. Шалару підписали Договір про співпрацю в галузі охорони і сталого розвитку басейну річки Дністер. Під час церемонії підписання міністри охорони довкілля країн, що відповідають за впровадження Конвенції, представники Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй і країн, які не є членами ЄЕК, міжнародних та неурядових організацій висловили підтримку та привітали рішення України та Молдови укласти договір про спільне використання транскордонного водотоку, басейну річки Дністер.

Зокрема, Німеччина, Австрія, Фінляндія, Азербайджан, Росія, Білорусь, Румунія та Афганістан відзначили унікальність даного рішення та закликали світову спільноту і надалі вирішувати подібні питання цивілізованим демократичним шляхом. Громадські організації, присутні на церемонії, також відкрито підтримали захід (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 3.12).*

Кабінет Міністрів схвалив законопроект про вищу освіту, розроблений робочою групою під керівництвом ректора КПІ М. Згуровського.

Про це журналістам розповів виконувач обов'язків віце-прем'єр-

міністра С. Тігіпко. «Сьогодні ми прийняли на засіданні Кабінету Міністрів закон про вищу освіту», – сказав він. С. Тігіпко додав, що законопроект схвалений з умовою доопрацювання його з Міністерством фінансів, Міністерством освіти і науки, а також з Міністерством внутрішніх справ.

Як відомо, 5 листопада Кабмін на своєму засіданні ухвалив рішення про доопрацювання законопроекту, доручивши це питання С. Тігіпку за участю міністрів юстиції, економіки та фінансів. Президент В. Янукович вказував на неприпустимість зволікання із прийняттям цього закону (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2012/12/3/6978640/>). – 2012. – 3.12).

Найближчим часом на засіданні Кабінету Міністрів України буде розглянуто проект Плану заходів щодо створення та забезпечення функціонування системи електронного урядування, головним розробником якого є Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України.

Згідно з проектом Плану, впродовж 2013 р. буде проведений системний аналіз інформаційно-комунікаційної інфраструктури органів державної влади та органів місцевого самоврядування, розроблені та впроваджені комплексні системи захисту інформації для всіх складових системи електронного урядування.

Вже у червні наступного року до системи електронної взаємодії мають бути підключені Рада Міністрів АР Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські державні адміністрації. Цього ж місяця буде розроблена єдина концепція інформаційної безпеки, захисту інформації, аутентифікації та авторизації у системі електронного урядування, а також впроваджений Єдиний державний портал адміністративних послуг. До кінця 2015 р. 40 % адміністративних послуг надаватимуться через цей портал.

У липні 2013 р. також запрацює єдина інформаційна система звернень громадян та запитів на інформацію до органів державної влади. А до кінця 2013 р. будуть узгоджені та впроваджені єдині стандарти електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів.

На початку 2015 р. почне функціонувати автоматизована система «Єдине вікно подання електронної звітності».

Впродовж 2013-2015 рр. також будуть створені електронні торговельні майданчики для проведення державних закупівель, забезпечені електронна реєстрація транспортних засобів та ведення медичної документації в електронному вигляді (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 1.12).

Для успешного проведения комплекса осенне-полевых работ в этом году 2,280 тыс. предприятий агропромышленного комплекса привлекли кредиты общим объемом свыше 11,5 млрд грн. Об этом сообщил министр аграрной политики и продовольствия Украины Н. Присяжнюк, передает пресс-служба министерства.

Министр отметил, что предприятия агропромышленного комплекса получили на льготных условиях свыше 4,7 млрд грн кредитов. «Подбивая итоги комплекса осенне-полевых работ, необходимо отметить, что аграрии привлекли необходимое количество кредитов для успешного проведения посевной», – сказал Н. Присяжнюк, сообщает пресс-служба Министерства аграрной политики и продовольствия.

Министр подчеркнул, что в этом году в государственном бюджете было предусмотрено 417,8 млн грн для удешевления кредитов для аграриев. Также Н. Присяжнюк добавил, что в этом году сельхозпроизводители имели в наличии собственные средства для полевых работ (*УРА-Информ (<http://ura-inform.com>)*). – 2012. – 30.11).

ПОЛІТИКА

На заседании Центральная избирательная комиссия зарегистрировала еще 10 народных депутатов.

Как сказано в сообщении, 3 ноября были зарегистрированы 5 депутатов по списку Партии регионов и 5 мажоритарщиков. По списку Партии регионов ЦИК зарегистрировала Н. Азарова – № 1 в списке партии, Б. Колесникова – № 8, Д. Табачника – № 11, А. Лавриновича – № 12 и А. Близнюка – № 15 в партийном списке.

Таким образом, по состоянию на понедельник, 3 декабря, ЦИК зарегистрировала 441 народного депутата из 445 избранных.

По данным ЦИК, незарегистрированными оставались еще четверо народных депутатов. Из них самовыдвиженец П. Порошенко и регионал С. Тигипко.

Напомним, 3 декабря последний день подачи в ЦИК документов на регистрацию народных депутатов, избранных на выборах в Верховную Раду Украины 28 октября. Согласно законодательству, народный депутат не должен иметь никакой другой должности в государственных органах власти. И. Акимова и А. Ключев приняли решения остаться работать на прежних должностях (*УРА-Информ (<http://ura-inform.com>)*). – 2012. – 3.12).

У ЦИК нет причин для того, чтобы краснеть за свою работу в период, когда проходили Выборы-2012. Об этом заявил В. Шаповал – глава Центризбиркома, выступая по случаю празднования ЦИК своего 15-летия.

По его словам, несмотря на выводы, сделанные относительно выборов в Украине международными экспертами, сотрудниками ЦИК, а также работниками Госреестра избирателей были приложены немалые усилия для того, чтобы подготовить и провести выборы в парламент.

Поэтому все, что было сделано ЦИК – правильно, и тому имеются материальные доказательства – добавил В. Шаповал. Как известно, 30 ноября

ЦИК отмечает 15-ую годовщину со дня своего создания (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 30.11).

В опозиції заявляють, що відправлений у відставку уряд не має права подавати бюджет до Верховної Ради.

Про це 3 грудня заявив один з лідерів опозиції А. Яценюк, відповідаючи на питання журналістів.

«Регіонали не читали закон про регламент і забули, що якщо уряд відправлений у відставку, то він не має права подавати закон про держбюджет», – сказав він.

За словами А. Яценюка, таким правом наділяється виключно новий Кабінет Міністрів (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2012/12/3/6978653/>). – 2012. – 3.12).

Оппозиция должна выдвинуть на должность мэра Киева единого кандидата от «Батьківщини», УДАРа и «Свободы», который бы пользовался авторитетом киевлян. Об этом заявил один из лидеров партии «Батьківщина» Н. Томенко.

Политик считает, что оппозиционные силы обязаны учесть ошибки прошлого, когда от оппозиции выдвигались несколько кандидатов, и команда Л. Черновецкого удачно этим воспользовалась. По его убеждению, кандидата на должность мэра столицы должны определять сами киевляне, а не «партийные вожди».

Напомним, ранее замглавы Партии регионов В. Рыбак сообщил, что выборы мэра Киева будут проведены в следующем году (*LB.ua* (<http://lb.ua>). – 2012. – 1.12).

Об'єднана опозиція звернулася до Європейського суду з прав людини щодо виборів у 14-му окрузі.

За підтримки Юридичного департаменту Центрального штабу об'єднаної опозиції кандидат у депутати від «Батьківщини» І. Мельничук оскаржив у Європейському суді з прав людини дії ОВК № 14, що прийняла протиправне рішення про перерахунок голосів та фактично відібрала перемогу в опозиційного кандидата. І. Мельничук просить суд визнати, що дії ОВК № 14 порушує право на вільні вибори, закріплене ст. 3 Першого протоколу до Конвенції про захист прав і основних свобод людини.

Об'єднана опозиція оскаржувала рішення ОВК № 14 у судах. Проте Вінницький окружний адміністративний суд відмовив «Батьківщині» у задоволенні позову, а Вінницький апеляційний адміністративний суд не задовольнив апеляційну скаргу на це рішення. Кандидат від «Батьківщини» також оскаржив рішення ЦВК про встановлення результатів виборів у 14-му окрузі в Вищому адміністративному суді України. Після того, як суд

відмовив у задоволенні позовних вимог «Батьківщини», всі засоби національної юстиції було вичерпано (*Сайт партії «Фронт змін»* (<http://frontzmin.ua>). – 2012. – 30.11).

Народні депутати, обрані в мажоритарних округах від «Батьківщини», зустрілися з керівництвом об'єднаної опозиції. У зустрічі взяли участь голова Ради об'єднаної опозиції А. Яценюк та перший заступник голови партії «Батьківщина» О. Турчинов. Під час зустрічі обговорювалися питання роботи нової Верховної Ради. Було визначено перелік першочергових законопроектів, які опозиція вноситиме на розгляд парламенту, а також окреслено стратегічні напрямки діяльності «Батьківщини».

Крім того, всі депутати-мажоритарники одноставно підтвердили вимогу об'єднаної опозиції щодо неухильного дотримання конституційної норми про персональне голосування кожного депутата. Так само всі новообрані депутати підтвердили незмінність курсу «Батьківщини», закладеного в присязі, прийнятій всіма кандидатами від опозиції на початку виборчої кампанії (*Сайт партії «Фронт змін»* (<http://frontzmin.ua>). – 2012. – 30.11).

У партії УДАР має декілька договореностей з рядом мажоритарщиків-самовидвиженців о входженні в новий парламент в її фракцію. Об цьому повідомив В. Пинзеник, обраний по списку УДАРа.

На запитання про точну кількість таких мажоритарщиків В. Пинзеник відповісти відмовився. Він повідомив лише, що знає про те, що існують договори з рядом депутатів. Поки з ними ведеться діалог, який, очевидно, продовжиться і після того, як сформується фракція, сказав він (*УРА-Інформ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 30.11).

Національний Демократичний Інститут закликає Україну вдатися до переконливих кроків, щоб зміцнити суспільну довіру та вдосконалити виборчу систему країни.

Про це йдеться у післявиборчому звіті Інституту.

Зокрема, NDI рекомендує Україні внести зміни до законодавства про вибори, створити нові правила формування виборчих комісій, внести зміни до законодавства про засоби масової інформації для забезпечення багатоманітності медіа-середовища.

Крім того, українцям рекомендують пришвидшити розгляд заяв про випадки порушень виборчого процесу і покарати відповідальних осіб та створити «незалежну експертну комісію» для вивчення питання зміцнення політичної участі жінок в Україні. «Законодавча база для організації виборчого процесу має розроблятися шляхом відкритого діалогу, в результаті якого буде застосовано рівний підхід до всіх політичних конкурентів», –

йдеться в звіті.

Крім того, наголошують в NDI, зміни до виборчого законодавства мають прийматися виключно консультативним та прозорим шляхом за повноцінної участі політичних партій, спостерігачів за виборами та інших громадян. А будь-які подальші зміни до виборчого законодавства мають прийматися завчасно, за рік до виборів, яких ці зміни стосуватимуться (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua>). – 2012. – 3.12).

29 и 30 ноября в Киеве состоялось подписание Договоров о партнерстве и взаимодействии Всеукраинского движения «Украинский выбор» с общественными организациями и движениями Украины.

В подписании приняли участие 53 общественные организации – как всеукраинские, так и региональные. Идеи Общественного движения «Украинский выбор», изложенные в опубликованном ранее манифесте, главная из которых – возвращение народу Украины его конституционного права на власть, объединили тех, кто верит, что украинцы должны изменить свою жизнь к лучшему. Стороны декларируют, что это можно сделать только путем создания в стране гражданского общества.

Лидеры организаций, среди которых «Общественная Дума АРК», центр РВСН «Турбота», «Экология и социальная защита», «Союз граждан Украины», целый ряд казацких и патриотических организаций, документально закрепили достигнутые договоренности об информационном сотрудничестве, координации действий и совместной с Общественным движением «Украинский выбор» реализации проектов, направленных на развитие гражданского общества в Украине.

Комментируя это событие, В. Медведчук, который и подписал документы от имени Движения «Украинский выбор», сказал: «Я очень рад, что ежедневно число сторонников наших идей растет, и благодарен тем общественным организациям, которые увидели в нас партнеров и высказали свое желание консолидировать наши усилия для реализации идей, изложенных в манифесте движения «Украинский выбор»» (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 30.11).

У вихідні у Криму у ніч на суботу поблизу селища Молодіжне близько 100 молодих людей влаштували погром в більш ніж 100 будинках, самовільно збудованих кримськими татарами. Крім того невідомі закидали пляшками з горючою сумішшю будівництво майбутньої Соборної мечеті в Сімферополі.

Відповідальність за напад на самобудови в Криму взяла партія Руська єдність. Про це заявив лідер партії, депутат кримського парламенту С. Аксьонов, коментуючи погром у ніч на суботу поблизу селища Молодіжне у Криму.

За його словами, партійні активісти лише допомогли власникам

земельних наділів «у нелегкій справі» знесення «незаконних будівель».

«Громадяни, деякі з яких є членами партії «Русское Единство», реалізували своє право на ці ділянки згідно з рішенням суду. Вони запросили своїх родичів, сусідів, попросили допомогти однопартійців і мирно демонтували дані будівлі, розташовані на законно виділених їм ділянках», – сказав С. Аксьонов.

«Для охорони громадського порядку на заході були присутні козаки й представники правоохоронних органів», – додав він.

Водночас кримський експерт, керівник Таврійського Інституту регіонального розвитку А. Клименко сказав Радіо Свобода, що замовників цих акцій слід шукати за межами «не лише Криму, але й, загалом, України». «Жодна політична сила в Криму не здатна вночі (такого взагалі нікого не було в кримській історії) підняти сотню людей і вивести їх на руйнування будівель. Для цього потрібні немалі кошти, і таких грошей кримські політичні структури платити не звикли», – сказав експерт.

На його думку, за цим, «вірогідно, стоять іноземні спецслужби». Він не виключає, що їхня мета – масштабна дестабілізація ситуації в Криму, а, можливо, й загалом у країні, і тому до розслідування інцидентів, напевно, має долучитися не лише міліція, а й СБУ (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2012/12/3/6978636/>). – 2012. – 3.12).

ЕКОНОМІКА

Апелляционный хозяйственный суд Киева 3 ноября оставил в силе решение Хозяйственного суда Киева о выплате Кабинетом Министров задолженности корпорации «Единые энергетические системы Украины» перед Минобороны РФ.

Как сообщалось, Апелляционный хозсуд Киева приостановил производство по рассмотрению апелляции о выплате украинским правительством долга ЕЭСУ перед Минобороны РФ в связи с расследованием СБУ аналогичного уголовного дела.

Ранее Минобороны РФ обратилось в Хозсуд Киева с иском о выплате правительством Украины 3 млрд 239,45 млн грн по делу корпорации ЕЭСУ. Российская сторона потребовала привлечь в качестве ответчика, помимо Кабмина Украины, Госказначейство. ЕЭСУ в деле фигурирует в качестве третьего лица. Указанный долг, как утверждает истец, возник в конце 1990-х годов, когда ЕЭСУ во главе с Ю. Тимошенко не выполнила гарантированное правительством Украины во главе с П. Лазаренко соглашение 1997 г. о поставках корпорацией ЕЭСУ продукции для нужд российского оборонного ведомства. Представитель корпорации ЕЭСУ в суде заявил, что письма П. Лазаренко юридически не являются госгарантией, а ЕЭСУ выполнить поставки в полном объеме помешало давление со стороны государственных органов Украины. Представители правительства Украины на заседании суда

указывали на истечение срока исковой давности, а также утверждали, что никаких госгарантий по обязательствам ЕЭСУ не было (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 3.12).

Обсяг капітальних інвестицій в економіку України за дев'ять місяців 2012 р. виріс на 17 % у порівнянні з аналогічним періодом минулого року до 177,46 млрд грн. Про це йдеться в повідомленні Державної служби статистики, передає УНН.

«Найбільший обсяг капітальних інвестицій було в Києві – 44,06 млрд грн, Донецькій – 21,65 млрд грн, Дніпропетровській – 14,08 млрд грн і Київській – 13,45 млрд грн областях. Із загального обсягу інвестиції у матеріальні активи склали 171,87 млрд грн, у нематеріальні активи – 5,58 млрд грн. Найбільше інвестицій освоєно у промисловості – 60,5 млрд грн, з них у видобувній промисловості – 19,64 млрд грн, у переробній – 26,26 млрд грн, у виробництві і розподілі електроенергії, газу і води – 14,59 млрд грн», – йдеться у повідомленні.

В повідомленні також зазначено, що власних коштів підприємств та організацій було використано 108,61 млрд грн, кредитів банків та інших позик – 27,8 млрд грн, коштів держбюджету – 9,59 млрд грн, коштів місцевих бюджетів – 4,54 млрд грн.

У будівництво інвестовано 24,44 млрд грн, в операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг і надання послуг підприємцям інвестовано 22,77 млрд грн, у діяльність транспорту та зв'язку – 24,5 млрд грн, у сільське господарство, полювання, лісове господарство – 10,46 млрд грн.

Нагадаємо, майже половина від загальної кількості іноземних інвестицій в Україну припадає на столицю. Так протягом 2011 р. країни Європейського Союзу інвестували в економіку столиці майже 3 млрд дол. (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 30.11).

Визит миссии Международного валютного фонда, который анонсировал Премьер-министр Н. Азаров, будет касаться нового соглашения, а не продления предыдущего.

«По приглашению органов власти миссия МВФ во главе с К. Джарвисом посетит Украину в период с 7 по 17 декабря для начала переговоров касательно нового «Соглашения о стенд-бай (SBA)», – сообщила пресс-служба представительства МВФ.

Напомним, ранее министр экономики и торговли П. Порошенко заявил, что в числе возможных вариантов продолжения сотрудничества с МВФ входят продление действующей сейчас программы сотрудничества, ее изменение, а также принятие новой программы.

Первый вице-премьер В. Хорошковский называл наиболее приоритетным первый вариант, «так как новая программа будет содержать

новые требования, которым будет сложнее (*LB.ua/Экономика* (<http://economics.lb.ua>). – 2012. – 30.11).

В Украине с начала 2012 г. было сдано в эксплуатацию 6765,4 тыс. кв. м жилья.

Согласно сообщению Госкомстата, 69,5 % от всего жилья было сдано в эксплуатацию в домах на одну квартиру. 30 % – в домах на две квартиры и больше. Также жилье в количестве 0,5 % от общего количества было сдано в общежитиях. То есть, объем сданного жилья в 2012 г. превышает на 37,9 % объем сданного в пользование жилья в 2011 г.

Напомним, что ранее И. Лысов – замглавы комитета ВР, занимающегося строительством и коммунальным хозяйством, заявлял, что в 2012 г. в эксплуатацию планируется сдать около 10 млн кв. м жилья. Он уточнял, что на данный момент 7 млн кв. м в эксплуатацию уже было введено (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 30.11).

С 1 декабря, в Украине повысился на 35 грн прожиточный минимум.

Его размер на одно лицо в расчете на месяц с этого дня составит 1095 грн. Это повышение происходит в соответствии со статьей 12 государственного бюджета на 2012 г.

Особо следует подчеркнуть, что прожиточный минимум на одно лицо в расчете на месяц для тех, кто относится к основным социальным и демографическим группам населения. Так для детей в возрасте до 6 лет с 1 декабря – 961 грн; детей от 6 до 18 лет с 1 декабря – 1197 грн; трудоспособных лиц с 1 декабря – 1134 грн; лиц, утративших трудоспособность с 1 декабря – 884 грн.

Премьер-министр Н. Азаров ранее сообщал, что 1 января 2013 г. государственным служащим Украины будет повышена зарплата. Повышение заработных плат государственным служащим уже предусмотрено госбюджетом на 2013 г. (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 1.12).

Украина намерена снизить энергетические затраты на производство единицы внутреннего валового продукта (ВВП) на 9 % до 2020 г.

Такая задача содержится в проекте Национального плана действий по внедрению энергоэффективности и развитию возобновляемых источников энергии (ВИЭ) на период до 2020 г., сообщил глава Государственного агентства по энергоэффективности и энергосбережению Н. Пашкевич в ходе презентации документа в Брюсселе в четверг. По его словам, для реализации Нацплана по энергоэффективности понадобится порядка 100 млрд евро. Из этой суммы около 60 млрд евро приходится на жилой сектор.

Отвечая на вопрос об источниках финансирования, глава агентства отметил, что это будут исключительно средства инвесторов. «Если это жилой сектор – сами жильцы, местные советы и бюджет», – уточнил он.

По словам собеседника агентства, после представления проекта Нацплана в Брюсселе далее этот документ будет проанализирован всеми центральными органами власти, а затем представлен правительству на утверждение. «Как показывает опыт, такой документ проходит согласования не менее одного года, поэтому план будет либо в конце следующего, либо в начале 2014 г.», – резюмировал Н. Пашкевич (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 1.12).

В Украине с 1 января 2013 г. вводится единая государственная пошлина за регистрацию прав на недвижимое имущество в размере 119 грн. Об этом сообщили в пресс-службе юридической компании «Алексеев, Боярчуков и партнеры».

По словам юристов, новые ставки государственной пошлины за проведение регистрации вещных прав на недвижимое имущество устанавливаются законом «О внесении изменений в Декрет Кабинета министров Украины «О государственной пошлине», принятом Верховной Радой 20 ноября 2012 г.

«В принятом документе депутаты установили, что размер госпошлины при регистрации прав собственности на недвижимость составит 119 грн. Также законодатель установил, что за государственную регистрацию другого вещного права на недвижимое имущество, обременения этого права будет взиматься государственная пошлина в размере 3 не облагаемых налогом минимумов доходов граждан, или 51 грн», – отметил юрист ЮК «Алексеев, Боярчуков и партнеры» А. Новиков.

По словам юриста, основная задача принятия данного закона – установить единые ставки государственной пошлины, которая с нового года будет взиматься всеми нотариусами Украины при регистрации договоров купли-продажи, дарения недвижимости или передачи ее в залог кредитору.

С 1 января 2013 г. регистрацию прав на недвижимость будут проводить органы Государственной регистрационной службы Украины (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 1.12).

НАК «Нафтогаз України», використовуючи своє монопольне становище, безпідставно зупиняє постачання газу для потреб населення. Про це заявили у Асоціації міст України, передає «Комерсант-Україна».

Міста, за інформацією асоціації, щотижня отримують попередження від облгазів про відключення підприємств теплокомуненерго від поставок газу.

Від комунальних підприємств вимагають платити за газ по 4,7 тис.грн за 1 тис. куб. м, що в разі перевищує тариф, встановлений на газ для потреб житлового фонду, – 1,309 тис. грн.

При цьому теплокомуненерго (ТКЕ) змушують підписувати акти прийому-передачі газу за завищеним тарифом за допомогою заниження в 2-3 рази обсягу газу, який використовується для виробництва теплової енергії саме для населення, кажуть в асоціації. Серед основних претензій є те, що ТКЕ не отримують ліміти або їм встановлюють занижені ліміти з подальшим перерахунком понадлімітного обсягу споживання газу за ціною 4,7 тис. грн. Також не враховуються нормативні технологічні втрати теплової енергії за ціною в 1,309 тис. грн.

Це призводить до збільшення кредиторської заборгованості ТКЕ, а також до виникнення заборгованості з пільг та субсидій для населення. В якості підтвердження асоціація оприлюднила копію листа «Одесагазу» від 21 листопада, згідно з яким 8 комунальних підприємств області на третю декаду листопада не отримали ліміти на споживання газу для потреб населення. «Вимагаємо негайно з 21 листопада припинити споживання природного газу на населення. В іншому випадку поставка буде припинена у примусовому порядку», – йдеться в листі.

За словами аналітика Асоціації міст Я. Рабошука, ТКЕ не можуть відмовитися від підписання документів із завищеними тарифами, оскільки НАК може опломбувати газові труби, як це було в Славутичі і Тернополі (*Українська правда* (<http://www.epravda.com.ua/news/2012/12/3/348257/>). – 2012. – 3.12).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

В настоящее время вне банков и других финансовых структур Украины находятся 50 млрд долл., большинство из которых задействованы в теневом валютном обороте. Об этом заявил президент Ассоциации украинских банков А. Сугоняко.

«Сегодня на валютных депозитах находится 21 млрд долл., а 10 млрд долл. – это те деньги, которые граждане приносят в банки. Таким образом, на руках у населения находится более 7 млрд долл.», – сказал он. А. Сугоняко подчеркнул, что люди всерьез озабочены проблемой девальвации гривны и рассчитывают на жесткую политику государства в области регулирования финансового рынка (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 1.12).

Глава Нацбанка С. Арбузов уверен, что сейчас банки намного лучше готовы к кризису, чем четыре года назад. Об этом он заявил в интервью одному из изданий.

«Безусловно, сегодня украинцы больше доверяют отечественной банковской системе. И Нацбанк и банкиры сделали соответствующие выводы

из тех проблем, с которыми они столкнулись в 2008–2009 гг. И сейчас банки намного лучше готовы к кризису, чем четыре года назад», – отметил он.

По словам С. Арбузова, как показывают материалы недавно опубликованного сравнительного исследования «Отношение к сбережениям», подготовленного на основании ежегодного опроса граждан европейских стран, опасения относительно возможного банкротства банков выказывает 30 % украинцев. Это на 2 % меньше, чем год назад.

«Да, мы пока отстаем от Германии и Турции (там этот показатель составил 24 %), но уверенно опережаем Польшу (43 %), банковская система которой считается очень сильной даже по самым строгим европейским меркам», – заявил главный банкир страны.

Кроме того С Арбузов отметил, что о повышении уровня доверия к отечественной банковской системе свидетельствует и серьезный прирост средств населения на счетах в банках, объем которых с начала текущего года увеличился на 45 млрд грн (*Украинский Бизнес Ресурс (<http://ubr.ua>). – 2012. – 1.12*).

Збільшення заборгованості у сплатах за комунальні послуги зафіксовано в 23 регіонах країни, а середній термін заборгованості становить 3,6 місяця. Про це пові- домляє Держкомстат.

За період січня – жовтня 2012 р. українці сплатили за комунальні послуги 30,3 млрд грн, або 102,4 % нарахованих за цей період сум. За даними Держкомстату, в січні – жовтні 2012 р. з населенням було укладено 55,3 тис. договорів про погашення реструктуризованої заборгованості на суму 150,7 млн грн (*Finance.ua (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 1.12*).

Гривне угрожает девальвация по белорусскому сценарию.

Украина оказалась под угрозой финансового кризиса, однако монетарные власти страны еще могут взять ситуацию под контроль, приняв в ближайшее время решение об управляемой девальвации гривны. Так считают эксперты российского рейтингового агентства РИА Рейтинг.

Экономическая ситуация в Украине, говорят эксперты, становится все более и более сложной. ВВП в третьем квартале снизился на 1,3 % по отношению к аналогичному периоду прошлого года. Падает промышленность, сельское хозяйство и другие сектора экономики. Дефицит внешней торговли товарами и услугами по итогам девяти месяцев – 6,5 млрд долл. Золотовалютные резервы сократились за 10 месяцев текущего года на 4,5 млрд долл., или на 14,4 %, причем почти половина снижения пришлось на октябрь.

Кризис банковской системе Украины, считают эксперты, угрожает из-за возможной неуправляемой девальвации гривны. Мы имеем охлаждение экономики, ухудшение условий на внешних рынках для экспортеров. А предприниматели, которые работают на внутреннем рынке, имеют худшие условия по сравнению с импортерами.

Еще одной иллюстрацией приближения банковской системы Украины к кризису, считают российские эксперты, является ситуация со ставками: с начала года ставки по депозитам для физических лиц уже выросли на 1,5-4 %, несмотря на то что в стране наблюдается дефляция.

«Все это свидетельствует о серьезных проблемах с ликвидностью и о высоких девальвационных ожиданиях как населения, так и банков», – отмечает «РИА Рейтинг».

По мнению экспертов, более приемлемым выглядит сценарий мягкой девальвации гривны, однако ресурсов и времени у властей Украины для этого становится все меньше и меньше. В случае дальнейшего затягивания решения валютного вопроса, говорится в комментарии, ситуация может начать развиваться по белорусскому сценарию образца 2011 г. (*LB.ua/Экономика (http://economics.lb.ua)*. – 2012. – 1.12).

К концу нынешнего года золотовалютные резервы Украины рухнут до критической отметки. Об этом говорится в отчете Международного Валютного Фонда. По подсчетам Фонда, запасы золота в Украине к концу 2012 г. упадут до уровня 24 млрд долл. (40 % краткосрочного долга). При этом в 2013–2014 гг. резервы также будут оставаться на низком уровне (27 % краткосрочного долга), что определенно отразится на оценках уверенности инвесторов. Негативным тенденциям будут способствовать как внутриэкономические проблемы, так и объективные внешние опасности, считают эксперты.

При этом дефицит платежного баланса в следующем году, согласно отчету, может составить 5,5 % ВВП, преимущественно из-за большого объема импорта энергоносителей, а среднегодовой показатель инфляции – 5 %. Объем внешнего и внутреннего долга составит, по расчетам МВФ, – 65 и 35 % ВВП соответственно. По мнению экспертов МВФ, на сегодняшний день курс гривны переоценен в среднем на 8–13 %. В связи с этим, для достижения бездефицитного платежного баланса, Фонд предлагает снизить курс национальной валюты к доллару на 13 %.

Напомним, на прошлой неделе И. Уманский заявил, что в случае, если Национальный банк Украины продолжит бороться с дефицитом доллара на межбанковском рынке с помощью золотовалютных резервов, то их хватит максимум на один год (*УРА-Информ (http://ura-inform.com)*. – 2012. – 30.11).

Потребительские цены в еврозоне в ноябре выросли на 2,2 % в годовом исчислении, свидетельствуют предварительные данные Статистического управления Европейского союза.

Аналитики, опрошенные агентством Bloomberg, ожидали роста потребительских цен на 2,4 %. Таким образом, темпы инфляции в еврозоне замедлились относительно октябрьских 2,5 % и оказались минимальными с октября 2010 г. По крайней мере, пять стран еврозоны находятся в рецессии

на фоне долгового кризиса в регионе, негативно сказавшегося на доверии инвесторов к экономике региона и настрое представителей бизнеса. Вторую рецессию за четыре года переживает и валютный блок в целом.

«Замедление базовой инфляции и более сдержанный рост заработной платы по всей еврозоне отражают влияние рецессии. Покупательная способность не будет расти, поэтому она не поможет восстановлению», – заявил старший экономист BNP Paribas Д. Барбе.

Значительный вклад в ослабление инфляционного давления в этом месяце внесли цены на энергоносители. Нефть подешевела с начала года на 11 % на мировых рынках. Стоимость электроэнергии в еврозоне увеличилась в ноябре на 5,8 % после скачка на 8 % в предыдущем месяце. Цены на продукты питания, алкоголь и табак повысились на 3 % после роста на 3,1 % в октябре. Стоимость промышленных товаров, не связанных с энергетикой увеличилась на 1,1 %, услуг – на 1,7 %.

Статуправление ЕС опубликует окончательные ноябрьские данные об инфляции в середине декабря (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 1.12).

Бундестаг в ходе голосования 30 ноября подавляющим большинством голосов одобрил пересмотренный пакет финансовой помощи Греции, сообщает агентство Bloomberg. Депутаты Бундестага приняли документ 473 голосами «за» при 100 голосах «против» и 11 воздержавшихся.

Как сообщалось, министры финансов еврозоны (Еврогруппа) и Международный валютный фонд (МВФ) ранее согласовали новую формулу помощи Греции для того, чтобы, несмотря на все прошлые неудачи, обеспечить в итоге успех длящейся уже почти три года программы по спасению Афин от банкротства. Евросоюзу придется пойти на новые финансовые жертвы в виде продления сроков кредитов и снижения процентных ставок. По условиям соглашения с ЕС и МВФ госдолг Греции должен снизиться со 194 % ВВП в 2013 г. до 175 % ВВП в 2016 г., затем – до 124 % ВВП в 2020 г. и оказаться ниже 110 % ВВП к 2022 г.

Это должно позволить стране вернуться на рынок заимствований и восстановить нормальное функционирование ее экономики. Международные кредиторы также одобрили выделение Греции очередного транша финансовой помощи в размере 34,5 млрд евро (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 1.12).

В Польше рост валового внутреннего продукта (ВВП) в III квартале текущего года замедлился до 1,4 % с 2,3 % во втором квартале и 3,6 % за первые три месяца текущего года.

Согласно обнародованным сегодня Главным управлением статистики Польши (GUS) предварительным данным, снижение темпов роста ВВП в III квартале обусловлено сокращением внутренних расходов, которое не

удалось компенсировать за счет замедляющегося роста экспорта. Темп падения внутреннего спроса в третьем квартале в стране ускорился до 0,7 % с 0,4 % за предыдущие три месяца. Частное потребление увеличилось на 0,1 % – самое низкое значения с 2003 г.

Напомним, польские аналитики ожидали роста ВВП в третьем квартале на уровне 1,8 % (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 1.12).

Почти четверть граждан Евросоюза оказались в 2011 г. вплотную к черте бедности. Об этом говорится в распространенном сегодня докладе статистического агентства ЕС-Евростата.

«119,6 млн человек, что составляет 24,2 % от всего населения 27 стран Евросоюза находятся на грани крайней бедности», – отмечается в докладе агентства.

Точного числового выражения «коэффициента черты бедности» по всему ЕС не существует в связи с чрезвычайно высоким разбросом цен даже в 17 странах зоны евро, не говоря о всех 27 государствах ЕС.

Методика расчета Евростата основана на анализе трех комплексных параметров. Во-первых, это уровень реального дохода с учетом социальных выплат и компенсаций. Во-вторых, оценка возможности каждой семьи самостоятельно оплачивать минимальный для выживания объем материальных благ в зоне своего проживания, включая пропитание, оплату жилья, электричества и отопления. Третьим фактором является доступ к рынку труда, который сильно различается в разных регионах Европы.

По этой схеме, беднейшей страной ЕС стала Болгария, где, по европейским нормам, за чертой бедности и вплотную у этого предела оказались 49 % населения, второе место разделили Румыния и Латвия – по 40 %, на третьем месте Греция – 31 %.

Самыми благополучными оказались Чехия – 15 %, Швеция и Нидерланды – 16 %, Австрия и Люксембург – 17 %. В ведущих странах ЕС – Германии и Франции ситуация остается стабильной на протяжении последних трех лет – коэффициент риска бедности незначительно колеблется на уровне 19,5 %.

Помимо европейского экономического и финансового кризиса, значительную роль в повышении уровня бедности играют «новые европейцы» – выходцы из Африки и стран Ближнего Востока, которые до последних лет в массовом порядке получали европейское гражданство, оставаясь минимально интегрированными в европейское общество и экономическую систему стран ЕС (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2012. – 3.12).